

min Mening gaar hun ikke ind derunder, men det er tvivlsomt, og det er dette Spørgsmaal, som jeg ønsker afgjort ved en Bestemmelse som den her foreslaaede; thi det vil ellers blive Tilfældet, at der, foruden Løn til en Lærereinde, kom en forhøjet Lønning til en af Lærerne, at der altsaa i det forudsatte Tilfælde blev 7 Lærere, der skulde have den højeste Gage. Forresten er det ikke min Mening med at opstille dette Exempel, at ville udtale, at Bestemmelsen kun kan benyttes paa denne Maade; jeg forudsætter ogsaa, at der kan være Tilfælde, hvor der kan være Anledning for en Commune til at antage Lærereinder istedetfor Lærere.

Bærtelsen: Det har glædet mig at høre, at den høitagtede Minister egentlig ikke holder videre strengt paa de enkelte Bestemmelser i det foreliggende Lovudkast, naar kun den Tanke steer i Hyldest, som egentlig har bragt dette Lovudkast frem, at det er ønskeligt, at der gives Qvinden større Andeel i den nu værende Almue-skoleundervisning. Vi kunne vel allesammen nok blive enige om, at det er helbigt, at et saadant Lovudkast er fremlagt, naar man blot kommer til at antage den Tanke, at herefterdags kunne Folk vælge Lærereinder istedetfor Lærere ved den almindelige Almue-skoleundervisning; men alle de andre indskrænkende Bestemmelser, som ere tilføiede, maa jeg, ligesom flere foregaaende Talere, erklære mig aldeles bestemt imod. Jeg kan f. Ex. med Hensyn til § 1 endnu ikke Andet end betragte den som en Forurettelse af de engang ansatte Lærere, der have, om end ikke en juridisk, saa dog en aldeles bestemt moralsk Ret til at opnaae de bedre Vilkaar, som være stillede dem i Udseende, dengang de bleve kaldede til deres Pladsfer. Ligeledes troer jeg, at den Bestemmelse, at kun examinerede Lærereinder skulde kunne vælges i Skolestæderne og altid foretrækkes paa Landet for de uexaminerede, er meget uheldig. Hele dette chinesiske Examensvæsen er vist slet ikke elendommeligt for vor Natur og allermindst for Qvinden; jeg troer, at man ved bestandig at foretrække de examinerede Lærereinder netop udsætter sig for at gaar Glip af de bedste Kræfter. Hvad det egentlig kommer an paa, naar Qvinden skal deeltage i Skoleundervis-

ningen, er, at hun har Evne og Hjertelag til at omgaaes Børn paa en naturlig, fri og hjertelig Maade, og den høitærede Minister har jo ogsaa meent, at det ikke saa meget var Kundskabsmassen, det kom an paa, da det ifølge Lovudkastet ubelukkende er Pigebørns Undervisning, Qvinden skal bestæftige sig med. Jeg vilde foretrække, dersom vi skulde have en saadan Lov, at der blev tilføiet, at Smaa-børn af begge Kjønn kunne undervises af Lærereinder; men jeg troer i det Hele, at Lovudkastet er overflødig. Examinerede Lærereinder frygter jeg meget for; jeg synes, at det er unaturligt for en Qvinde at skulle saaledes paa eengang i et beængstet Dieblit afgive hele sin Kundskabsmasse i en sammentrængt Form, og det vil vist heller ikke altid være de helbigste Exemplarer, man paa den Maade vil faae til Skolevæsenets Tjeneste. Bestemmelserne i § 3 om Lønningen antager jeg helst maatte udgaae, fordi man kunde her ligesom gjøre en Begyndelse til at lade Communerne faae mere Raadighed, saaledes at man overlod dem selv at bestemme Vilkaarene for deres Lærereinder, naturligvis under Approbation af den overordnede Skolebestyrelse. Derimod kunde jeg ønske, at Haandgjerningslærereinderne bleve stillede under lige Vilkaar med de Andre; jeg seer ikke i deres Bestilling nogen Grund til at stille dem ugunstigere. Jeg troer saaledes, at dette Lovudkast maa undergaae meget væsentlige Forandringer, saafremt det skal kunne virke til Gavn.

Madsen: Der er et Punkt, hvori jeg maa være uenig med de fleste af de ærede foregaaende Talere, og det er Bestemmelserne om Ansættelsen, som jeg antager skal bethyde fast Ansættelse og den deraf følgende faste Løn. Jeg troer, at, dersom man vil fremme dette Lovforslag og have noget Udbytte af det, skal man afholde sig fra deels at tage nogen Bestemmelse om, at Lærereinderne skulde have fast Ansættelse, deels om, at de skulde være faste Lønne. Jeg kan godt indsee, at der kan være, og jeg veed ogsaa, at der paa mange Steder er Trang til at have Lærereinder for Pigebørn, og jeg troer tillige, at der paa enkelte Steder er stor Trang til at have Lærereinder for smaa Børn. Jeg forudsætter nu, at den ærede Rigs-